

Већа Факултета за медије и комуникације
Сенату Универзитета Сингидунум

Предмет:

Извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Предлог докторске дисертације *The Body and Japanese Cinema*, кандидаткиње мр Ане Дошен, уписане на трећу годину докторских студија, на програму „Трансдисциплинарне студије савремене уметности и медија“, прихваћен од стране Већа Факултета за медије и комуникације и Већа постдипломских студија Универзитета Сингидунум.

Веће Департмана за хуманистику и теорију уметности и медија је на састанку 15. марта 2017. године, формирало комисију за одобрење теме докторске дисертације кандидаткиње мр Ане Дошен, у саставу: др Анета Стојнић, доцент ФМК (ментор), др Јован Чекић, редован професор ФМК, др Зоран Скробановић, доцент, Филолошки факултет у Београду (спољни члан комисије).

Кандидаткиња испуњава услов одбране докторске дисертације објављеним научним радом “Silent Bodies: Japanese taciturnity and image thinking“ у часопису категорије М24 *Етноантрополошки проблеми* (год. 12, св. 1, 2017, стр.113-128).

ПРОВЕРА АУТЕНТИЧНОСТИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидаткиња Ана Дошен је предала докторску дисертацију *The Body and Japanese Cinema* у pdf формату за „Проверу документа на антиплагијат програму“ Универзитету Сингидунум. Дисертација је обима 222 странице. Документ је проверен. Добијени извештај је показао да је индекс сличности (similarity index) 18%. Имајући у виду да се резултати антиплагијат програма односе и на објављене радове саме кандидаткиње, сматра се да је изражени проценат прихватљив.

Овим је потврђена аутентичност докторске дисертације мр Ане Дошен *The Body and Japanese Cinema*.

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидаткиња Ана Дошен рођена је 1981. године у Београду. Дипломирала 2004. године на Катедри за јапански језик и књижевност Филолошког факултета, Универзитета у Београду, где исте године уписује постдипломске студије, током којих се стручно усавршавала у Јапану као стипендиста Јапанске фондације. Звање магистра комуниколошких наука стиче 2007. године на Факултету за медије и комуникације, Универзитета Сингидунум.

Учествовала на бројним међународним конференцијама и објављивала радове у различитим научним часописима и зборницима из области теорије медија, студија културе, филма и књижевности. Запослена на Факултету за медије и комуникације у звању асистента.

СПИСАК ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

- „Рушевина лепоте и мултитемпоралност у роману *Златни павиљон*“, *Језик, књижевност, време: књижевна истраживања*, Весна Лопичић, Биљана Мишић Илић (ур.), Универзитет у Нишу, 2017. **M33** [у штампи]
- „Тела у тишини: јапанска уздржаност и 'мишљење слика'“, *Етноантрополошки проблеми*, год. 12, св. 1, 2017. [у штампи] Приложена потврда. **M24**
- „Cultural Narratives of Superflat and Supercute - Feasting on the Imaginary“, *Belgrade Journal of Media and Communications*, Vol. V, No. 9, 2016: 49-61. **M33**
- „Висцероцепција: (јапанско) тело које мисли и уметност“, *Art + Media*, бр. 11, 2016: 123-130. **M53**
- „Bemusing the Audience: Probing the Narrative Diversions in *Symbol*“, *Ekphrasis*, Vol.15 (1), 2016: 75-85. **M26**
- „Godzilla's Body: Reviving Memories through Collective Flesh“, *Kultura/Culture*, no. 12, 2015: 121-127. **M26**
- „Rediscovering National Identity through the Erotic: Incestual and Orgiastic in Imamura and Miike“, *PanEroticism*, Oxford, UK: Inter-Disciplinary Press, 2015: 97-106. **M33**
- „An Artist's Second Skin: The Exploration of Skin in Tanizaki Junichiro's 'The Tattooer' ('Shisei')“, *Probing the Skin: Cultural Representations of Our Contact Zone*, eds. Caroline Rosenthal, Dirk Vanderbeke, Newcastle, UK: Cambridge Scholars Publishing, 2015: 110-121. **M33**

ПОДАЦИ О ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Обликована према упутствима за писање докторских дисертација, *The Body and Japanese Cinema* суштински и формално одговара стандардима очекиваним од завршних радова на докторским студијама Факултета за медије и комуникације, Универзитета Сингидунум. Докторска дисертација кандидаткиње мр Ане Дошен обима је 222 странице. Писана је фонтом Palatino Lynotype 12. Докторска дисертација је остварена одговарајућом научном апаратуром и одговарајућим форматом презентовања научног рада. Делови дисертације су, према прописима, објављени у релевантним научним часописима и саопштени на научним скуповима у земљи и иностранству. Највиши стандарди научно-истраживачког рада су остварени у овом делу.

Аргументованим референцама, кандидаткиња представља, разматра и критички анализира корпоцентричност у домену јапанске културе, са посебним фокусом на медиј филма. За предмет проучавања научне студије узима се интуитивна, *висцерална* перцепција, сагледана кроз призму јапанских образаца комуникације, неретко занемарених у интеркултуралној размени. Моделом иновативне таксономије, у истраживању се посебна пажња посвећује невидљивим аспектима тела у контексту дела истакнутих јапанских синеаста. Докторском дисертацијом кандидаткиња је демонстрирала да је од изузетног значаја трансдисциплинарни приступ којим се културолошки есенцијализам у потпуности превиђа.

АНАЛИЗА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1

Тема и предмет докторске дисертације

Тема и предмет докторске дисертације *The Body and Japanese Cinema* кандидаткиње мр Ане Дошен јесте феномен тела у контексту јапанске културе, прецизније одређен у подручју кинематографије.

Комплексан концепт телесности, као и његова бројна тумачења, представљени су и поткрепљени аргументованим референцама из „источне“ и „западне“ перспективе. Картезијанској подели на тело и дух, кључној за развој модерне филозофије Запада, супротстављен је модел сједињујућег принципа Истока.

Ослањајући се на савремене теорије различитих друштвених и хуманистичких наука, посебно теорије медија (филма) и културе, кандидаткиња позива на промишљање мање видљивих аспеката јапанског идентитета. Речима кандидаткиње: „у разматрању друге културе посебну пажњу завређују места нечујног, неименованог и крајње несхватљивог у домену уметности, управо због тога што се опиру 'сигурном' дефинисању и означавању. Јапанско вредновање естетске и културолошке имплицитности и скривености, насупрот директној експликацији, рационалном закључивању и довршености мисли, упућује на (пре)испитивање *висцералне* перцепције“.

У циљу дефинисања појмовног апарата који одговара схватању јапанске отеловљене културолошке праксе, кандидаткиња користи херменеутички и аналитичко-синтетички метод, полазећи од јапанске филозофије тела (Јуаса, Нишида, Ићикава), културне антропологије (Бефу), корпоцентричне феноменологије у теорији филма (Мерло-Понти, Собчак), итд.

Тема и предмет докторске дисертације су постављени оригинално, прецизно и слојевито што доприноси општем квалитету рада.

Поглавља докторске дисертације

Дисертација је компонована у једанаест поглавља са потпоглављима и прилозима. Структура поглавља је следећа:

1. Introduction – 1
2. Against homogeneity – Empire of *Nihonjinron* – 21
3. Corpocentric Japan – 34
4. Surpassing the Language – 57
5. Silent Bodies: Japanese Taciturnity and *Image Thinking* – 70
6. Visceral perception & Cinema – 91
7. Rediscovering National Identity through the Erotic: Incestuous and Orgiastic in the films of Imamura and Miike – 130
8. Godzilla's Body: Reviving Memories through Collective Flesh – 149
9. Anime Body – 162
10. Corporeal Mediascapes of Kon Satoshi's Anime – 178
11. Conclusion – 198
12. Bibliography – 202
13. Filmography – 211

Дисертација садржи и апстракте на српском и енглеском језику, као и напомену о терминима и именима преузетих из јапанског језика.

Циљ докторске дисертације

Докторска дисертација има за циљ да донесе целовит опис културолошких значења тела у Јапану, што уједно представља осветљавање једног значајног аспекта филозофије тела, недовољно изученог и у оквирима међународних, савремених научних тенденција. Због тога се сматра да је циљ докторског истраживања од изузетне важности за отварање научне заједнице ка теоријским пољима успостављеним ван доминантних научних дискурса.

Полазна премиса докторског рада састоји се у теоријској претпоставци да скривени, односно недовољно видљиви аспекти телесности, једнако у домену репрезентација на екрану, као и њиховог отеловљеног гледалишта, конструишу и посредују значење. Кандидаткиња ову претпоставку сагледава у оквирима јапанске кинематографије и културе уопште, указујући на однос тела и језика, тишине и визуелног простора.

Као један од значајних циљева дисертације издваја се настојање да се питању тела у јапанској култури приступи ван оријенталистичког читања, иако се целокупни рад заснива на одређењу национално дефинисане културе.

У оквиру разноврсних тумачења кандидаткиња упућује на најзначајније теме у области теорије филма, студија културе, антропологије, филозофије и лингвистике. Интердисциплинарним приступом и укрштањем научних модела поменутих дисциплина, уз мапирање и синтетичко повезивање становишта која су на ивици *нихонџинрон* дискурса са западним (неуро)феноменолошким перспективама, избегава се извођење закључака о јапанској хомогености и посебности у кључу културолошког есенцијализма.

Такође, кандидаткиња има за циљ да у докторској дисертацији укаже на еквивалентне односе дихотомних појмова, односно на концепт сједињених поларитета у кључу мерло-понтијевских феноменолошких одређења који се препознају и у јапанским реверзибилним културолошким бинаризмима. Због тога се у тези инсистира на флуидној размени кодова Запада и Истока, односно повезивању дивергентних теоријских дисциплина.

Кандидаткиња успешно пружа увид у запостављен аспект перцепције која није нужно рационално постављена, већ се остварује у домену интуитивног и пре-когнитивног.

Циљ истраживачког рада јесте критичко преиспитивање интер-релацијског простора удаљених перспектива, тачније односно-узајамних утицаја теоријско-методолошких елемената у области уметности и медија.

Хипотезе докторске дисертације

У истраживачком раду кандидаткиња је прецизно поставила и разрадила научне хипотезе из којих се може увидети следеће:

- Прва теза се односи на потенцијалну блискост имагинарности нације као друштвено-политичког конструкта и филма као културолошке репрезентације стварности. Овом хипотезом кандидаткиња је успоставила широку истраживачку платформу за преиспитивање напоредног односа филмског и национално-имагинарног поља у циљу проучавања проблема репрезентације из перспективе студија културе.
- Друга теза упућује на самерљивост *нихонђинрон* дискурса о јапанској посебности и оријенталистичке производње знања о *другом*. Другом хипотезом се указује на дисеминирајуће оријенталистичке праксе које настају изван јапанске културе а репродукују се унутар *нихонђинрон* дискурса о посебности;
- Трећом тезом поставља се комуниколошки контекст сагледавања телесности у јапанској култури, у којем се визуелни аспект привилегује наспрам говорног/звучног. Ова теза је у раду подржана резултатима истраживања наведеним у тематским јединицама које се тичу превазилажења језика, феномена тишине, и компаративног сучељавања западањачке и јапанске естетичке мисли;
- Четврта теза преиспитује кључни концепт *висцералне* перцепције у процесу јапанског доживљаја филма, а који упућује на интуитивно разумевање окружења у ком је субјект смештен;
- Пета теза је аналитичко-интеграцијског карактера. Кандидаткиња сучељава феноменолошки приступ филму и јапанску филозофију тела;
- Шеста теза указује на *невидљиве* карактеристике јапанског тела на филму, које наглашавају хетерогеност и диверзификацију јапанског идентитета. Овим се кандидаткињин рад смешта унутар недовољно препознатих подручја теоријске анализе медијских пејзажа тела, телесне фрагментарности „фантомског“ колектива и репрезентација националног тела кроз еротско.

Методе примењене у истраживањима и писању докторске дисертације

Током израде докторске дисертације кандидаткиња се придржавала методологије коју је навела приликом пријаве теме.

Докторска дисертација *The Body and Japanese Cinema* заснива се на полиметодском приступу. Кандидаткиња се води феноменолошким приступом и конструктивистичком и интердисциплинарном методом. Реч је о комплексном истраживању које је усмерено на утврђивање, препознавање и преиспитивање следећих дихотомија: Јапан-Запад, тело-ум, унутрашње-спољашње, невидљиво-видљиво, тишина-говор, репрезентација-публика, феноменолошки-феминистички приступ филму, „званични“-„реални“ Јапан.

Кандидаткиња упућује да се праксе производње другости, прикривене дискурсом биолошких, медицинских, антрополошких и филозофских одређења суштине појава, могу превазићи управо критичким преиспитивањем бинарног мишљења, односно сучељавањем и интеграцијом доступних дискурзивних супротности.

Примењеном методологијом кандидаткиња потврђује оправданост и подобност теме, односно темељним компаративним моделом демонстрира иновативан приступ сагледавању феномена других култура.

Резултати и научна оправданост докторске дисертације

Научна оправданост овог истраживања огледа се у недовољно истраженој теми феномена тела у јапанској култури и кинематографији. Ретке, готово непостојеће су студије овог обима на тему јапанске кинематографије у српској академској заједници. С друге стране, ни у међународним теоријским разматрањима телесност и јапански филм нису сагледани из перспективе специфичне, интуитивне перцепције. Интер- и мулти-дисциплинарна методологија дисертације у служби је теоријског одређења јапанске *висцероцепције*, док се изостављање оријенталистичог приступа у читању Јапана поставља као циљ дисертације. Нека од интересовања овог рада јесу и реинтерпретације филмова из опуса истакнутих јапанских синеаста, познатих на међународној сцени, чији је рад смештен на крајње границе *мејнстрима*. Према томе, ови филмски аутори заузимају донекле аутсајдерску позицију.

Друштвена оправданост овог рада остварује се у важним питањима и понуђеним одговорима: како сагледати *другу* културу са циљем постизања самерљивости и објективности? На који начин се може превазићи фрагментарност рационалистичке перспективе?

У смислу научне и друштвене оправданости, докторска дисертација кандидаткиње мр Ане Дошен представља значајан допринос у виду продубљивања контекстуалног разумевања Јапана, и истовремено указује на актуелност и значај питања телесности и филма.

7	Аутентичност докторске дисертације Научно-истраживачки рад кандидаткиње мр Ане Дошен представља пионирски покушај да се укаже на значај телесности у јапанском дискурсу, сагледан кроз концепт <i>висцeroцепције</i>. Критичким укрштањем феноменолошког приступа филму, источњачке интегративне филозофске парадигме тела и разнородних културно-антрополошких дискурса, успоставља се иновативан основ за аналитичко-интерпретативни метод разматрања других култура. Наспрам традиционално доминантне семиотичке, психоаналитичке и феминистичке теорије филма, кандидаткиња предлаже феноменолошку и филозофску оријентацију критичке анализе филма како би нам био аутентично приближен културни идентитет Јапана. Основни потенцијални разлог успешности дисертације огледа се у трансдисциплинарном интерпретативном моделу, као и у оригиналној систематизацији филмских дела базираној на невидљивим аспектима тела на филму. Не треба занемарити ни комуниколошке импликације овог истраживачког рада, будући да се предложени приступ расправе може применити и на друга интеркултурална поља књижевности, уметности, и медија.
8	Коришћена литература за истраживања и писање докторске дисертације Опсежна примарна литература коју кандидаткиња користи, у највећој мери на језику саме дисертације, обухвата основна теоријска дела, критичке анализе и истраживања. Интердисциплинарни приступ дисертације оправдан је адекватним повезивањем критичких интерпретација селектоване филмографије, студијама из теорије филма и уметности, и филозофско-теоријских дела јапанских аутора. Предложена литература, укључујући и секундарне изворе, указује на изузетно познавање савремених културно-антрополошких перспектива и актуелних тенденција у области теорије медија и филма. Ширини истраживања доприноси библиографија која је брижљиво селектована према критеријумима научне оправданости и уверљивости, али и према савременим критичким приступима јапанској кинематографији и филмској производњи тела.

ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Комисија за процену и одбрану докторске дисертације *The Body and Japanese Cinema* кандидаткиње мр Ане Дошен донела је позитивну оцену о написаној научној студији.

Према теми, предмету, изнетим хипотезама, методологији, референцама и закључцима докторске дисертације оправдано је тврдити да је у питању иновативан, аутентичан и актуелан научни рад. Сумирано, кандидаткиња је досегла висок стандард наговештен још пријавом теме, адекватно аргументујући неопходност смештања дивергентне перспективе у теоријско-методолошку раван.

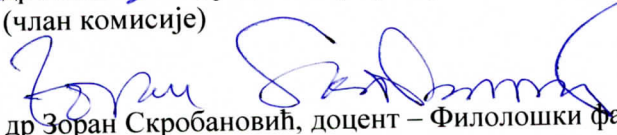
Садржај дисертације, темељним и критичким освртом, указује на феномен тела у јапанској култури, док се успешно реализован компаративни метод дисертације сматра пионирским подухватом, с обзиром да нису познати научни радови који сучељавају феноменолошки приступ филмске теорије и јапанску филозофију тела.

Имајући у виду све претходно наведене опсервације, закључује се да је докторска дисертација *The Body and Japanese Cinema* кандидаткиње мр Ане Дошен оригинална научна студија, тематски недовољно истражена у оквирима шире научне заједнице.

Комисија за процену и одбрану докторске дисертације предлаже Већу Факултета за медије и комуникације, Већу постдипломских студија и Сенату Универзитета Сингидунум да прихвате приложени и потписани реферат о докторској дисертацији кандидаткиње мр Ане Дошен, и дозволе заказивање термина јавне одбране докторске дисертације *The Body and Japanese Cinema*.

ДАТУМ 08. мај 2017.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

-
1. др Анета Стојнић, доцент – ФМК, Универзитет Сингидунум, Београд
(ментор)
-
2. др Јован Чекић, редован професор – ФМК, Универзитет Сингидунум, Београд
(члан комисије)
-
3. др Зоран Скробановић, доцент – Филолошки факултет у Београду (спољни
члан комисије)